

Η ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τό ἑσπέρας τῆς Παρασκευῆς, 31^{ης} Δεκεμβρίου 2022/ 13^{ης} Ἰανουαρίου 2023, Παραμονῆς τοῦ Νέου Ἑτους, ἔλαβε χώραν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Πατριαρχείου ἡ κοπή τῆς Βασιλόπιττας, παρουσία τῶν Ἀγιοταφитῶν Πατέρων, τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κ. Εὐαγγέλου Βλιώρα, τῶν μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Ἱεροσολύμων, τῶν Ἐπιτρόπων τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, τῶν μελῶν τοῦ Ἀραβοφώνου ποιμνίου ἡμῶν καὶ προσκυνητῶν.

Τὴν ἐόρτιον ὁμήγυριν ταύτην προσεφώνησεν ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατὴρ ἡμῶν καὶ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος διὰ τῆς κάτωθι προσφωνήσεως Αὐτοῦ ἐλληνιστί ὡς ἔπεται:

«Καὶ εἶπεν ὁ θεός· γεννηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ διαχωρίζειν ἀνά μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνά μέσον τῆς νυκτός· καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα καὶ εἰς καιροὺς καὶ εἰς ἡμέρας καὶ εἰς ἔνιαυτούς» (Γεν. 1,14), λέγει ἡ Ἁγία Γραφή.

Ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία, ἡ διπλὴν ἄγουσα ἐορτὴν σήμερον, τῆς Περιτομῆς, δηλονότι τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς μνήμης τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, συνήγαγε πάντας ἡμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ χώρῳ τοῦ Παλαιφάτου ἡμῶν Πατριαρχείου, ἵνα δόξαν καὶ εὐχαριστίαν ἀναπέμψωμεν τῷ ἁγίῳ Τριαδικῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ τοῦ νέου Ἑτους. Προσέτι δέ, ἵνα ἐθιμικῶς τελέσωμεν τὴν πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου Βασιλείου γενομένην κοπὴν τῆς ἐπωνύμου αὐτοῦ Βασιλόπιττας.

Ὁ θεός Πατὴρ ἔθετο χρόνους καὶ καιροὺς ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ (πρβλ. Πράξ. 1,7) λέγει Κύριος. Ἑρμηνεύοντες τοὺς Κυριακοὺς τούτους λόγους, ὁ μὲν ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης λέγει: «ὁ Πατὴρ ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ τοὺς χρόνους ἔθετο, ἀπὸ τῶν χρόνων δέ καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ χρόνῳ γεγεννημένα νοοῦμεν εἶναι τῷ Πατρὶ ὑπεξούσια». Ὁ δέ Μέγας Ἀθανάσιος ἐπισημαίνει λέγων: «τὴν περὶ τοῦ πάντων τέλους ὥραν [ὁ Χριστός] ὡς μὲν Λόγος γινώσκει, ὡς δέ ἄνθρωπος ἀγνοεῖ· ἄνθρωπου γάρ ἴδιον τό ἀγνοεῖν καὶ μάλιστα ταῦτα». Κατὰ δέ τὸν Κύριλλον Ἀλεξανδρείας: «οὐ περιεργάζεσθαι χρῆναι τὰ λίαν ἀπόρρητα καὶ ἐν Θεῷ κεκρυμμένα καὶ διὰ τούτων ἐδίδασκε ὁ Κύριος».

Ὅντως εἶναι ἀδύνατον νὰ προσδιορίσῃ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς τὴν ἔννοιαν τοῦ χρόνου καὶ δὴ τὴν ἐναλλαγὴν αὐτοῦ ἄνευ ἀναφορᾶς εἰς τὸν Δημιουργόν αὐτοῦ, τὸν Θεόν Πατέρα, ὡς διδάσκει ὁ θεῖος Παῦλος λέγων: «ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατά καὶ τὰ ἀόρατα ... τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτόν ἔκτισται» (Κολ. 1,16). Διό καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος λέγει: «ὅτε δέ ἔδει λοιπόν τόν κόσμον τοῦτον ἐπεισυχθῆναι τοῖς οὖσι ... συμφυῆς ἄρα τῷ κόσμῳ ... ἡ τοῦ χρόνου διέξοδος ὑπέστη, ἐπειγομένη αἰεὶ καὶ παραρρέουσα καὶ μηδαμοῦ πανομένη τοῦ δρόμου, ἢ οὐχί τοιοῦτο ὁ χρόνος, οὗ τό μὲν παρελθόν ἠφανίσθη, τό δέ μέλλον οὕτω πάρεστι, τό δέ παρόν πρὶν γνωσθῆναι διαδιδράσκει τὴν αἴσθησιν;» [Καὶ ἀπλουστερον: «καὶ ὅταν πλέον ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ εἰσυχθῇ εἰς τὰ ὄντα καὶ ὁ κόσμος αὐτός ... τότε ἐκτίσθη ὡς βᾶσις ἡ ροή τοῦ χρόνου σύμφυτος

μέ τόν κόσμον ... μία ροή πού συνεχῶς ἐπείγεται καί τρέχει παραπλεύρως πρός αὐτά καί πουθενά δέν τερματίζει τόν δρόμόν της. Ἡ μήπως ὁ Χρόνος δέν εἶναι κάτι, τοῦ ὁποίου τό μέν παρελθόν ἐξηφανίσθη, τό δέ μέλλον ἀκόμη δέν ἐνεφανίσθη, τό δέ παρόν πρίν καλά-καλά γίνη ἀντιληπτόν, διαφεύγει ἀμέσως ἀπό τά χέρια τῆς αἰσθήσεως;»

Ἡ διέξοδος τοῦ χρόνου, τοὔτέστιν ἡ ἐμφάνις αὐτοῦ μετά τοῦ κόσμου, ἀλλά καί ἡ ἐναλλαγὴ αὐτοῦ, δηλώνει τήν πορείαν ἀφ' ἑνός μέν τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἱστορίας τοῦ ἀνθρώπου, ἀφ' ἑτέρου δέ, τῆς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ ἀναγεννήσεως αὐτοῦ, τῆς ἀγιογραφικῆς δηλονότι ἱστορίας αὐτοῦ. «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με, εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τήν καρδίαν ... ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, κηρῦξαι ἐνιαυτόν Κυρίου δεκτόν», (Ἠσ. 61,1-2/Λκ. 4,18-19) λέγει Κύριος.

Ὁ ἐνιαυτός τοῦ Κυρίου δέν εἶναι ἄλλος ἀπὸ αὐτόν, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Ἰησοῦς Χριστός, «ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καί ἀνακαινώσεως Πνεύματος Ἁγίου, οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως» (Τιτ. 3,5-6). Ἀκούσμεν καί τοῦ ἁγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας λέγοντος: «δεκτός ἐνιαυτός ἐκεῖνος πού πάντως, καθ' ὃν εἰσεδέχθημεν τήν πρός αὐτόν λαχόντες οἰκείωσιν, ἀπονιψάμενοι τήν ἁμαρτίαν διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος καί τῆς θείας αὐτοῦ φύσεως γενόμενοι κοινωνοί διὰ μετοχῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ... ὃν δὴ καί ὁ πάνσοφος Παῦλος καταμεμήνυκε λέγων, ἰδοὺ νῦν καιρός εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας», (Β' Κορ. 6,2).

Ἡ Ἐκκλησία οὗσα τό θεανθρώπινον σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τοῦ μή ὄντος ἐκ τοῦ κόσμου τούτου (Ἰω. 8,23), ἑορτάζει τό γεγονός τῆς ἐναλλαγῆς τοῦ Χρόνου οὐχί κοσμικῶς ἀλλά Χριστοπρεπῶς. Καί τοῦτο, διότι ὁ Χριστός εἶναι ὁ Κύριος τοῦ Χρόνου, τοῦ διακρινομένου εἰς παρόν, παρελθόν καί μέλλον ἀφ' ἑνός, καί ἀριθμουμένου εἰς ἔτη ἀφ' ἑτέρου. «Ἐγὼ εἰμι τό Α καί τό Ω, λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ ὢν καί ὁ ᾔν καί ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ» (Ἀποκ. Ἰω. 1,8) κατὰ τήν μαρτυρίαν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου.

Μέ ἄλλα λόγια, ἡ ὑπὸ τῆς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου ἀντίληψις τοῦ ἀπερχομένου παλαιοῦ καί τοῦ νέου εἰσερχομένου Χρόνου καθίσταται δυνατή μόνον ἐν τῇ Ἐνσαρκώσει τοῦ Θεοῦ Λόγου τοῦ Χριστοῦ, καθ' ὅτι, ὡς κηρύττει ὁ θεῖος Παῦλος, «εἴ τις ἐν Χριστῷ καινὴ κτίσις, τά ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τά πάντα» (Β' Κορ. 5,17). Κοινωνοί δέ ταύτης τῆς ἐν Χριστῷ καινότητος γενόμεθα ἐν τῇ λειτουργικῇ καί εὐχαριστιακῇ πράξει τῆς Ἐκκλησίας, ἔνθα ὁ Χρόνος γίνεται καιρός.

Ὁ Χριστός ἐχαρίσατο ἡμῖν τόν χρόνον γενόμενον καιρόν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ, ἵνα καθαρίσωμεν ψυχὴν τε καί σῶμα ἀπὸ παντός μολυσμοῦ καί καταστῶμεν ἀγαπητοὶ τῷ Θεῷ, ὡς παραγγέλλει Βαρνάβας ὁ ἀπόστολος ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ: «δεῖ οὖν ἡμᾶς περὶ τῶν ἐνεστώτων ἐπὶ πολὺ ἐρευνῶντας ἐκζητεῖν τά δυνάμενα ἡμᾶς σώζειν· φύγωμεν οὖν τελείως ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων τῆς ἀνομίας, μήποτε καταλάβῃ ἡμᾶς τά ἔργα τῆς ἀνομίας· καί μισήσωμεν τήν πλάνην τοῦ νῦν καιροῦ, ἵνα εἰς τόν μέλλοντα ἀγαπήσωμεν».

Οἱ θεόπνευστοι οὗτοι λόγοι τοῦ ἀποστόλου Βαρνάβα καλοῦν πάντας τοὺς ἀγαπῶντας, κατὰ τόν Μέγαν Βασίλειον, «τό πολυπόθητον κάλλος, τήν πηγὴν τῆς ζωῆς, τό νοερὸν φῶς ἀλλά καί τήν ἀπρόσιτον σοφίαν», κατὰ τόν καιρόν τοῦτον τῆς ἐναλλαγῆς τοῦ Χρόνου καί δὴ τῆς ὑποφωσκούσης ἀποστασίας καί ἀνομίας, ἵνα ἀναλογισθῶμεν τά παραπτώματα ἡμῶν, περὶ τῶν ὁποίων ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς

παρεδόθη καί ἡγέρθη διά τήν δικαίωσιν ἡμῶν (πρβλ. Ρωμ. 4,25). «Μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς· ὁ ποιῶν τήν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστι, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν», (Α΄ Ἰω. 3,7) παραγγέλλει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστής.

Τήν ἐν Χριστῷ τῷ Ἐνανθρωπήσαντι καί Σαρκωθέντι ἐκ τῶν ἀγνῶν αἱμάτων τῆς ὑπερευλογημένης Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας, ἀνατολήν τοῦ νέου χρόνου χαιρετίζοντες, ἱκετεύσωμεν τόν Μέγαν τῆς Καππαδοκίας ἱεράρχην ἅγιον Βασίλειον τόν οὐρανοφάντορα, τόν τά τῶν ἀνθρώπων ἦθη κατακοσμήσαντα, ἵνα πρεσβεύῃ τῷ σαρκί περιτμηθέντι Κυρίῳ καί Θεῷ καί Σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ ὑπέρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, ὑπέρ εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, ἰδιαιτέρως τῆς δοκιμαζομένης περιοχῆς ἡμῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καί ὑπέρ παύσεως τῶν σχισμάτων καί ἀνορθώσεως τῆς παραλελυμένης ἐνότητος τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Μετά δέ τοῦ ὑμνωδοῦ εἵπωμεν: «Θεέ Θεῶν καί Κύριε, τρισυπόστατε φύσις, ἀπρόσιτε, αἰδίδιε, ἄκτιστε καί τῶν ὅλων Δημιουργέ Παντοκράτορ, σοί προσπίπτομεν πάντες, καί σέ καθικετεύομεν· τό παρόν ἔτος τοῦτο, ὡς ἀγαθός, εὐλογήσας φύλαττε ἐν εἰρήνῃ, τήν Ἐκκλησίαν Σου, τήν Γεραράν Ἀγιοταφίτικὴν ἡμῶν Ἀδελφότητα, τό εὐσεβές Χριστεπώνυμον ἡμῶν ποίμνιον, τήν ἁγίαν Πόλιν Ἱερουσαλήμ καί τό εὐσεβές γένος τῶν Ρωμαίων Ὁρθοδόξων. Ἀμήν.

Αἴσιον, εὐτυχές, εὐλογημένον καί εἰρηνικόν τό Νέον Ἔτος 2023. Ἔτη πολλά!».

Ἀκολούθως, ἐν ᾧ ἐψάλλοντο τά τροπάρια τῆς Περιτομῆς τοῦ Κυρίου καί τοῦ Ἀγίου Βασιλείου: «Μορφὴν ἀναλλοιώτως ἀνθρωπίνην προσέλαβες...» καί «εἰς πᾶσαν τήν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος σου», ὁ Μακαριώτατος ἔκοψε τήν πίτταν καί διεμοίρασε τά τεμάχια αὐτῆς εἰς τούς προσκυνητάς εὐχόμενος: «Αἴσιον καί εὐτυχές τό Νέον Ἔτος 2023» καί οἱ μαθηταί ἔψαλλον τά κάλαντα τῆς Πρωτοχρονιάς «Ἀρχιμηνιά καί Ἀρχιχρονιά» καί «Ἐμεῖς ἡ νέα γενεά τοῦ Παναγίου Τάφου», τά ὁποῖα ἔψαλαν ἐν συνεχείᾳ καί εἰς τά κελλία τῶν Ἀγιοταφιτῶν Πατέρων.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας